

Ameriška letala bombardirajo baze v Grčiji in Norveški

Iz Londona se javlja, da so bili ameriški bombniki včeraj v akciji nad severno in južno Evropo. Najprej so ameriška letala udarila nacistične baze na Grškem, potem pa je zračna sila Zed. držav, ki ima baze v Angliji, udarila nemške baze na Norveškem.

Katere točke na Norveškem so bile bombardirane, še ni bilo objavljeno, ampak znano je, da se nahaja v globokih norveških fjordih več velikih nemških bojnih ladij.

Jugoslovanska letalska sila v akciji

Zavezniški glavni stan v Angliji je ob enem odkril, da je skupina reorganizirane jugoslovanske zračne sile, sestojee iz bombnikov, katere je dala Jugoslovanom Amerika, stopila v akcijo v Sredozemlju in je včeraj napravila polet z ameriško letalsko skupino, ki je bombardirala nacistična zrakoplovišča blizu Aten.

Jugoslovanska zračna sila ima svojo lastno komando.

RUSIJA POSTAJA NESTRPA S FINSKO

Iz Londona se poroča, da je na rusko-finski meji zadnje dni nastala velika vojaška aktivnost, iz česar se sklepa, da bo Rusija obnovila z boji proti Fincem, ki se nikakor ne morejo odločiti, da bi prosili za premirje.

Na tej fronti je že leto dni vladal skoro popoln mir. Koliko nemških čet se še vedno nahaja na Finskem ni znano, ampak iz zanesljivih virov se trdi, da so vesti, da Nemčija umika svoje čete iz Finske, brez podlage.

Nov grob

Danes ob 4:30 uri zjutraj je preminil Ignacij Stepič, star 66 let, stanujoč na 3651 W. 58 St. Doma je bil iz okraja Litije. Spodnjega vrha, fara Primsko, odkoder je prišel v Ameriko pred 38 leti. Do časa depresije je opravljal težka dela v železnih tovarnah, tekom depresije je bil brez dela, sedaj pa je zopet delal kot mašinist. Bolehal je mesec dni. Bil je član društva sv. Križa št. 214 KSKJ. Tu zapuščajo soprogo Terezijo, rojeno Lah, doma iz Železne kaple na Koroškem, štiri sinove: James, Frank, Anton in Pvt. William, ki se nahaja v službi Strica Sama v Indiji, ter tri hčere: Mrs. Thereso Jeewek, Mrs. Matilda Yagel in Mrs. Hattie Paraska, dva brata Franka in Antona ter 10 vnukov. Pogreb se bo vršil iz hiše žalosti v petek zjutraj, pod vodstvom Grdinovega pogrebnega zavoda, v cerkvi sv. Lovrenca in nato na Calvary pokopališče. Bodi mu ohranjen blag spomin, preostali sorodnikom pa izrekamo naše sožalje!

Lausche in Adamič

Pretekli ponedeljek je pisatelj Louis Adamič imel predavanje o Jugoslaviji pred člani City Women's kluba, katerega je slišalo 700 oseb. Po predavanju je bil pisatelj gost župana Franka Lauschea, ki ga je povabil na večerjo, in prebila sta par ur v prijateljskem pogovoru. Po sestanku z županom je pisatelj odpotoval nazaj v New York.

Govor pisatelja Louisa Adamiča na shodu SANSa v Clevelandu

Pisatelj Louis Adamič je v svojem govoru, ki ga je imel v nedeljo 14. novembra na velikem shodu SANSa, nadaljeval:

Stvar je zdaj zelo enostavna — človek je zdaj za Tita in Ribarja, za Vidmarja in Kidriča — ali je pa za Rommela.

Jaz sem seveda za Tita in Ribarja — za Vidmarja in Kidriča — za partizanstvo — za celo osvobodilno idejo — za vse tiste reke krvi, so jo naši slovenski in srbski in hrvaški borilci prelili tekom zadnjih dveh let, kajti v tisti rdeči krvi je bilo življenje bodočnosti, in tisto življenje bo živelo, ker v njem je bilo idealizma in strasti za blagor in dobroto.

Nisem za Snoja — jaz sem proti Snoju. Par besed o tem človeku.

Dobro sem ga spoznal. Poskušal sem ga prepričati, da ni prav pošiljati poročila ameriški vladi, v katerih obrekuje partizane kot bandite in zločince. Skušal sem mu povedati, da kar se godi v Sloveniji in drugod v Jugoslaviji, je revolucija in da revolucija ni nikakšen piknik — temveč nekaj hudega in jeznega in krvavega, kajti revolucije so zmeraj take. Skušal sem dopovedati Snoju, da Vidmar in Kidrič seveda nista angela s harfami, temveč revolucionarja s puškami in mitraljezi, in ako se pošilja poročila v Washington, se mora poročati o njihovem gibanju kot revoluciji neke posebne vrste.

Obrekovanje slovenske revolucije

Kot sem že povedal v knjigi, sva Snoj in jaz imela težke momente — ostre besede sva rekla drug drugemu. Jaz sem zahteval, da v svojih tajnih poročilih preneha obrekovati slovensko revolucijo, v kateri se Slovenci bojujejo za obstoj in duhovno dostojanstvo svojega naroda.

Zahteval sem, da preneha obrekovati partizane — pokazal sem mu v Enciklopediji ameriške zgodovine, da je partizan staro ameriško ime — da smo tukaj v Ameriki imeli partizane še pred, kakor tudi tekom naše ameriške revolucije v 18. stoletju.

Snoj je bil za vse to gluh. Poslušal je Kreka — delal je, kar je bilo všeč Fotiču, katerega je obiskoval v Washingtonu, in raznim podreptnikom, ki so v Fotičevi službi.

Spomladi je Snoj šel v London in od tam je poslal v Washington nesramen dokument, v katerem je zopet prikazal partizane kot zločinski pokret. Jaz sem videl tisti dokument.

Takrat — zgodaj v juniju — sem se odločil, da Snoja razkrinkam.

Snoj je prikazal kot zločince tiste partizane, ki so se par mesecev pozneje bili s sovražnikom v velikih bitkah na Primorskem za Trst in Gorico — v bitkah, ki so imele svetovno pozornost.

Kot sem rekel, jaz sem za tiste "zločince", za Vidmarja in Kidriča, kot sem za Tita in Vidmarja, Nazorja in Ribnikarja, za generale Nadič, Orovič in Dapčević in vse one druge borce za svobodo.

Torej — jaz sem proti Snoju in drugim plačancem in podreptnikom takozvane vlade v Kairu.

Vlada v izgnanstvu naj ostane — v izgnanstvu

Jaz sem proti tisti vladi — proti tistemu kraljevskemu pobalnu, ki vleče pol milijona dolarjev na leto iz jugoslovanske kase — proti Fotiču in proti njegovemu bratrancu Nediću, ki je Hitlerjev kvizling v Beogradu — proti Mihajloviću — proti Paveliču — proti Beli gardi v Sloveniji — proti Živkoviću in Jeftiću, ki so vsi proti Jugoslaviji in proti Rusiji — in katere Slovenija sploh ne zanima.

Jaz sem za to, da cela vlada v izgnanstvu ostane stalno — za emeraž — v izgnanstvu. To bi bil največji blagoslov, ki se ga moremo misliti za stari kraj — in danes vam tukaj obljubim, da bom storil, kar morem, da se ti ljudje in njihovi plačanci in podreptniki ne vrnejo v domovino; in da ako se vrnejo, ne ostanejo tam živi, ako se ne bodo mogli opravičiti pred revolucionarnim slovenskim in jugoslovanskim narodom.

To vam obljubljam in prisežem — ako mi bo le Bog dal zdravje za par let.

Osebnost, kakor tudi kot pisatelj in častni predsednik in član SANSa in kot predsednik Združenega odbora južnoslovanskih Amerikancev, sem za zedinjeno Slovenijo — za svobodno, demokratično Slovenijo pod vlado pravih narodnih zastopnikov, ki so se pred nekaj tedni organizirali v slovenski parlament pod predsedništvom Josipa Vidmarja — in v katerem je osem duhovnikov in več ljudi, ki so nam znani — med njimi Božidar Jakac, umetnik in dober katolik, ki je pred nekaj leti živel tukaj v Clevelandu, profesor Kocbek, nekdanji urednik Dom in Sveta — in Mile Klopčič, moj osebni prijatelj, ki je svoje dni pisal za Prosveto, ko je Prosveta bila v resnici Prosveta.

Jaz sem za to Slovenijo, ki že obstoji, ki je že organizirana — in ki je prišla v obstoj v zvezi z junaško borbo slovenskih partizanov, ki so zdaj uradna slovenska vojska — prva slovenska vojska v vsej zgodovini.

JAZ SEM ZA TO VOJSKO. Zakaj? Prvič, ker se bje z Rommelom — drugič, ker je srce, polno vroče in rdeče krvi — srce celega osvobodilnega gibanja v Sloveniji.

Slovenska vojska je glavni faktor

In tretjič — in to je morda najvažnejše — jaz sem za to slovensko narodno armado, ker je glavni faktor v celem položaju, na katerega moremo najbolj računati, da bo Slovenija dobila nazaj Primorsko in Gorico in Trst in svoj del Koroške in Štajerske in Prekmurje.

(Dalje prihodnje)

Opera v Clevelandu

Včeraj je bilo iz New Yorka javljeno, da bo Metropolitan operna družba prihodnje leto gostovala v Clevelandu v tednu, ki se prične 1. maja.

FANTJE, BEŽITE, DEKLETA GREDO!

Iz Ft. Collins, Colorado, se poroča, da v tamkašnjem kolegiju obstoji tako pomanjkanje fantov, da je ob priliki dijaškega plesa, ki se je vršil pred par dnevi, prišlo do spopada med dijakinjami prvega in zadnjega letnika, v katerem je več deklet dobilo manjše poškodbe.

Medtem ko je bilo v preteklosti navada, da so dijakinja zadnjega letnika ob takih prilikah ugrabili fante prvega letnika, jih odpeljali na deželo in tam zmetali ven, da se niso mogli udeležiti plesa, pa so letos šle v akcijo starejše dijakinje proti svojim mlajšim koleginjam, ki so bile skoro vse polovljene in puščene zunaj na deželi.

V dotičnem kolegiju je letos tako malo fantov, da pride komaj eden na vsake deset deklet, torej se ni čuditi, ako so pripravljene celo se stepsti zanje.

Amerika je poslala v Rusijo 6500 letal

Iz Washingtona se poroča, da je zunanji ekonomski administrator Leo T. Crowley objavil podatke, iz katerih je razvidno, da so Zed. države na temelju najemno-posojilnega zakona do konca septembra 1943 poslale v Rusijo vojno blago v vrednosti 3 milijard in 287 milijonov dolarjev. V tem je vključenih 6.500 vojnih letal.

Druge vojne potreščine, poslane Rusiji, so: 3.000 tankov, 125.000 strojin, 145.000 tovornih avtov, 25.000 "jeep" avtov, 200.000 poljskih telefonov, in 700.000 milj telefonske žice.

Crowley je izjavil, da so industrijalne pošiljke iz Amerike pomagale Rusiji povečati svojo lastno produkcijo municije. Med temi je bilo milijon tonov jekla, več kot 300 tisoč tonov raznih drugih kovin, in več kot 17 tisoč strojev za izdelovanje masinerije.

Nemške posadke v Belgiji in na Nizozemskem

LONDON, 9. novembra. — (O.N.A.) — Na Nizozemskem in v Belgiji so Nemci začeli balje čisto po nepotrebnem pošiljati sem in tje svoje čete, da bi tako skrili prebivalstvu, slabotno število svojega vojaštva.

Znano je, da so Nemci v septembru in oktobru odposlali nekaj svojih oddelkov iz Nizozemske v Italijo. Posadke, ki so se ostale v deželi, pa so dobile povelje, da se kažejo tako pogosto, da bo ostala slabitev neopazna ter da bo videti, ko da dobivajo ojačenja.

Posledica tega je, da prirejajo Nemci vedno več parad in procesij s svojimi vojniki, v mestih in na deželi. Obenem pa so začeli utrjevati tudi kraje daleč v notranjosti — te vrste dela se nadaljujejo brez prestanka.

Tri japonske ladje razbite v Pacifiku

Z glavnega stana gen. MacArthurja se javlja, da je zavezniška zračna sila v južnem Pacifiku razbila tri nadaljne velike japonske ladje, obenem pa se poroča, da je močna sila ameriških marinov na Bougainville otoku v soboto zasnovala manjši napredek v svojem prodiranju proti japonskim postojankam.

Zavezniška letalska sila je potopila te dni eno veliko japonsko ladjo, drugo je poglala na obrežje, tretja pa je bila hudo poškodovana.

IZNAJDBA ZA REŠITEV TORPEDIRANIH LADIJ

LONDON. — Ministrstvo za vojni transport poroča, da so vsi tankerji oz. parniki za prevažanje olja, sedaj opremljeni z neko novo napravo, ki sloni na principu stisnjene zraka, katere se je izkazala kot ena najvažnejših iznajdb v tej vojni.

Ta iznajdba je rešila pred potopitvijo že mnogo od sovražniških torpediranih tankerjev, ki so s tovorom vred dospeli varno v pristan.

NOVA ZASTAVA IZROČENA DEŠKI ORGANIZACIJI

Nocoj se vrši sestanek Boy Scout Troop 250 organizacije, v prostorih Intercultural knjižnice, na E. 55 St. in St. Clair Ave. ob kateri priliki bo Lake Shore Post podaril skupini dekčkov, h kateri pripada tudi več slovenskih in hrvaških dekčkov iz nasebine, novo ameriško zastavo. Kot govornik bo nastopil Mr. John Gornik, gl. tajnik SDZ. Mr. Frank T. Suhadolnik, od Intercultural knjižnice, in drugi. Kazalo se bo tudi slike in program si bodo posetniki lahko ogledali umetnosti raznih narodnostnih skupin, ki so razstavljene v teh prostorih. Vstopnina je prosta in javnost je vabljen, da se udeleži, toda otroci morajo biti v spremstvu odraslih.

POKOJNI FRANK DONAT

Kot smo včeraj poročali, je umrl po dolgi bolezni Frank Donat, star 56 let. Pokojni je bil doma iz Cerknice pri Rakeku, odkoder je prišel v Cleveland pred 38 leti. Tukaj zapuščajo lujočo soprogo Agnes, rojeno Ule, doma iz Lipsenja pri Grahomu, dve hčeri Josephine in Mollie, dve sestri Leopoldino Zakrajšek in Frances Tomažin ter več drugih sorodnikov, v starem kraju pa zapuščajo brata Johna in sestro Mary Šega. Bil je član društva Cleveland št. 126 SNPJ in podr. št. 6 Slovenske moške zveze. Pogreb se bo vršil v petek ob 9. uri zjutraj iz Zakrajškovega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Vida in nato na Calvary pokopališče. Bodi pokojniku lahka ameriška gruda, preostali sorodnikom pa naše sožalje!

OČE IN MATI UMRLA — 10 OTROK JE OSIROTELO

TROY, N. Y. — Tu sta v teku 24 ur umrla Frank J. Niskey in njegova žena, ki zapuščata 10 otrok, med katerimi so trojčki, stari osem let. Oče in mati družine sta bila bolna več mesecev.

Podprimo borbo Amerike za demokracijo in svobodo sveta z nakupom vojnih bonдов in vojno-varčevalnih znamk!

Korosten je pod ognjem treh ruskih armad

Važno železniško križišče skoro obkoljeno. Nadaljnih 60 krajev iztrganih bežečim nacijem

Moskva poroča danes zjutraj, da so ukrajinske armade generala Nikolaja Vutina prišle skoro pred vrata važnega železniškega križišča v Korostenu, ki je sedaj od treh strani pod ognjem sovjetskega topništva. Kolona, ki prodira proti mestu od juga, se nahaja od cilja samo še 14 milj.

Kolona ki je po zasedbi Zitomira prodirala naprej, je dospela v Turčenko, medtem ko je druga kolona, prodirajoč od jugovzhodne strani, zasedla kraj Čepoviči, ki je 15 milj od Korostena.

Tretja kolona je dospela v kraj Obihodi, ki se nahaja tudi 15 milj od Korostena in samo 13 milj od železniške proge, ki teče med Leningradom in Odeso, katera v Korostenu se ka progo, ki veže Kijev in Varšavo.

Važni železniški progi nerabni za Nemce

Obe železniški progi, ki sta vitalne važnosti za prevoz po-

Nemci zidajo podzemeljske tovarne

LONDON, 11. novembra (O. N.A.) — Nemci si prizadevajo zdaj obnoviti industrijo porušene ga ruskega ozemlja na ta način, da zidajo velike tovarne pod zemljo.

Dela pri zidanju teh podzemeljskih tovarn, katera angleški zračni napadi močno ovirajo, se nadaljujejo dan in noč, z mrzlično naglico. V te okraje pošiljajo Nemci čedalje večje množine tujerodnih delavcev. Glasom informacij, ki prihajajo iz Nemčije same, poskušajo zgraditi celo podzemeljske tovarne v okraju Essena, ki je popolnoma porušen.

Tukajšnji strokovnjaki so mnenja, da nekatere manj, ali pa le deloma prizadete tovarne v ruskem ozemlju še vedno delajo in morejo še vedno dobavljati manjše množine vojnih dobav. Da bi pa Nemcem moglo uspeti, da sezidajo tovarne večjega obsega pod zemljo, o tem vsakdo dvomi, kajti tako podjetje bi bilo tudi v mirnem času ogromna stvar, kljub temu da je bilo takrat na razpolago dovolj strojev, orodja in delavcev.

PEVSKI ZBOR JADRAN

Pevce in pevke pevskega zbora "Jadrani" se opozarja, da se bo jutri, v četrtek, ob 8. uri zvečer vršila seja zbora v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Radi važnosti seje, je članstvo prošeno, da se polnoštevilno udeleži.

DOMAČE KLOBASE

Vodstvo Zadruga sporoča, da se bo od danes naprej dobivalo v zadrugah prodajalnih okusne domače riževe in krvave klobase.

ROČNA TORBICA ZGUBLJENA

Zgubilo se je žensko črno ročno torbico, med E. 62 in E. 76 St. Pošten najditelj je prošeno, da jo vrne v urad tega lista.

Naši fantje-vojaki

Stanley A. Jankovich, sin Mr. in Mrs. Anton in Cilka Jankovich, 14214 Westropp Ave., je bil vpoklican v ameriško armado dne 22. decembra 1942. Dodeljen je bil pešcem (infanteriji) in po dobrih sedmih mesecih je bil brez vsakega dopusta odposlan nekam na Angleško. Njegovi številni prijatelji so vabljeni, da mu pišejo, za kar jim bodo Stanley in njegovi starši hvaležni. Njegov naslov je: Pfc. Stanley Jankovich, 35526040, 346 Qm. Det. (Dep.—Sup), A. P. O. 508, c/o Postmaster New York, N. Y.

Vandalizem s pošto

V collinwoodskem okrožju je bilo od 26. januarja dalje vlomljeno že v 79 poštah nabiralnikov, in policija poroča, da je v noči med ponedeljkom in torekom bilo vlomljeno v nadaljnjih 7 nabiralnikov, ki se vsi nahajajo v okolici E. 152 St. in St. Clair Ave. Poštne pošiljke, ki so bile vzete iz nabiralnikov, so bile najdene v bližini raztrgane na drobne kose, med njimi tudi več čekov, in kolikor je sedaj znano, ni bilo ničesar ukradene. Gre torej za čisto navaden vandalizem.

HITLER SE POGOVARJA S RUMUNSKIM KVIZLIN-GOM

Londonski radio poroča, da je dospel na Hitlerjev glavni stan v svrhu razgovorov rumunski ministrski predsednik Ion Antonescu. Tozadavna vest je prišla iz nevtalnih virov.

Kupujte vojne bonde in vojno-varčevalne znamke, da bo čimprej poražena osiše in vse, kar ono predstavlja!

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Cleveland in po pošti izven mesta):

For One Year — (Za celo leto) \$6.50
For Half Year — (Za pol leta) 3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):

For One Year — (Za celo leto) \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):

For One Year — (Za celo leto) \$8.00
For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

Louis Adamič in njegova plamteča obramba jugoslovanskega ljudstva

V.

V oceni knjige "My Native Land," ki jo je napisal časnikar in pisatelj Robert St. John v "New York Tribune," dalje čitamo:

"Pisatelj pozivlja, da se kralj Peter II. odpove, in pozivlja dalje za preklic barantanja, o katerem pravi, da je sedaj v teku med anglo-ameriški diplomati in jugoslovanskim kvizlingom, generalom Nedićem, ki ga smatra za 'možnega srbskega Darlana.' On pozivlja naš državni department, da preneha zatirati novice o partizanih. On pravi, da se mora večini politikov, ki so leta 1941 ušli iz Jugoslavije prepričati, da bi imeli kako besedo pri preosnovitvi njihove dežele.

"Pravi, da ako anglo-ameriški funkcionarji pridejo v Jugoslavijo z vojaško vlado, 'bodo Jugoslavlani hoteli vedeti, zakaj ni nobenega ruskega predstavnika med njimi, in vztrajali bodo, da se jih vključi v tako upravo... Relief se bo moral voditi na tak način, da si posili-voditelji, katerim bi bilo nasprotno znatno število ljudi, ki so se borili v gerilski vojski, ne bodo mogli kovati političnega kapitala iz njega.'

"Adamičeva velika nada je v balkanski federaciji malih držav, ki se bo nahajala pod vodstvom ljudi, ki so ostali doma tekom ognjene preizkušnje okupacijske dobe. On izraža dvom, da bi bila Moskva pri volji sprejeti tako skupino držav v okvir Združenih držav sovjetske Rusije, ampak ako bi ljudstvo zahtevalo sovjetizacijo, tedaj bi se morala volja ljudstva spoštovati.

"Adamič je uverjen, da ako se vsega tega ne bo upoštevalo, bodo doživeli tretjo svetovno vojno... 'globusno civilno vojno.'

"Ne glede na to, če se človek z Adamičem strinja ali ne, mora priznati, da pozna predmet, o katerem piše. Njegova knjiga, dasi ravno nekoliko neorganizovana z ozirom na obliko, je izživajoča in podžiga k mislim.

"Je to važna knjiga," zaključuje Robert St. John, "knjiga, katero bi moral čitati vsak misleč Amerikanec, ki je zainteresiran v svet bodočnosti."

Jako značilno je z ozirom na kontroverzno, ki je nastala v teku zadnjih par tednov glede "My Native Land" v clevelandskem angleškem tisku (N. R. Howard v "Cleveland News" in Irwin Spencer v "Plain Dealerju"), da ne omenjamo kronično zakrknjenih Adamičevih nasprotnikov v slovenskem tisku, kako se je izrazil o tej knjigi literarni kritik "Cleveland Pressa," Stanley Anderson, ki je bil prvi, ki je pisal o nji.

Anderson je v oceni, ki je bila objavljena v omenjenem listu že 2. novembra, uvodoma omenil kontroverzno, ki jo je zbudil Adamič med dopisniki "Pressa," in je k temu dostavil, da ako bo novo knjigo čitalo toliko ljudi, kolikor jih je zadnji čas začelo dopisovati o Adamiču, tedaj bo na clevelandске knjigarne v teh dneh pravi naval, kajti vsakdo bo hotel vedeti, kakšnih misli je pravzaprav pisatelj o jugoslovanskem in balkanskem vprašanju.

"V tej debeli knjigi," pravi nato Anderson, "je vprašanje Srbov, Slovencev in Hrvatov obdelano tako obširno, da se ji nobeno drugo slično delo niti od daleč ne more primerjati." Anderson omenja knjigo Ruth Mitchellove, "The Serbs Choose War," v kateri se zagovarja Mihajlovič in jugoslovanski režim v izgnanstvu, in svetuje, da oni, ki hočejo dobiti polno sliko te politične kontroverze, naj čitajo oba dela, potem pa pravi:

"Kar sta naredila za Italijo Salmevini in La Piana s knjigo 'What to Do With Italy,' in kar je storil pisatelj Van Paassen za Palestino v 'The Forgotten Ally,' to je storil Adamič za Jugoslavijo, in storil je to mojstersko."

Na obisku pri vojnih ujetnikih

Piše Frances Wolf

(Nadaljevanje)

Povedala sem mu tudi, da ima častni predsednik te organizacije vstop tudi k predsedniku Zedinjenih držav, Rooseveltu, ter da je svetovno znani pisatelj Louis Adamič. Tudi temu fantu je bilo ime Louis Adamič znano. Dalje sem mu povedala, da je predsednik SANSa g. Etbin Kristan, ter da imamo v milijonskem mestu Clevelandu Slovenca za župana, z imenom Frank Lausche.

Dalje sem mu pojasnila, da imamo Slovenci sinove, ki so visoki častniki v ameriški armadi. Saj, da je baš moje sestre Rosie sin, bratranec njegove, stotnik pri mornarjih. Pri tem se je kar razveselil in me prosil, da naj mu pišem. Povedala sem mu, da ga je stotnik že dolgo iskal, kot tudi mi ostali, toda ker je imel napačno ime ga nismo mogli najti potom vojnega departamenta. Mi smo ga namreč iskali po imenu Joseph Cej, tukaj pa je pod imenom Giovanni Cei. Fant se je pri tem zelo razhudil radi napačnega imena. Njegovo pravo ime je Ivan Cej. Povedal mi je, da ga tukaj zovejo 'Key', pa sem ga potolažila, da naj kar tako pusti, da se lepo zove ter da je to angleška beseda, ki po naše pomeni "ključ", nakar se je smejal in postal je dobre volje.

Pričela sem ga spraševati o staremu kraju.

Povedala bom samo eno žalostno zgodbo mojega brata Josipa. Lansko leto je minulo že tri leta, odkar se je njegov stariji sin Josip podal v gozd k partizanom, njegov brat, ujetnik, ki sem ga šla obiskat, je imel zadnje pismo od svojih staršev v marcu t. l., v katerem so mu starši pisali, da že eno leto ne vedo ničesar o Josipu.

Za drugega sina Leopolda je lansko leto minulo že sedem let kar služi pri mornarjih. Ko je doslužil štiri leta, so ga domači pričakovali domov, toda izbruhnila je vojna, in moral je ostati v službi. Od njega ni že dve leti nobenega glasu. Lanskega novembra so starši prejeli od vojnega ministrstva obvestilo, da je v Afriki padel tretji sin France. Ravno tisti čas pa so tudi prejeli vest, da je njih drugi sin Leopold živ in ujetnik na Angleškem.

Ne vem, kaj bi tu zapisala — sreča v nesreči, da je le ujet.

Take stvari, kot mi je povedal ta fant, se dogajajo povsod. O domu je povedal mnogo grenkih novic. Sovražnik je postal celotno družino, vele vasi je požgal. Ajdovščino, Lokavc in ondote vasi je zadel huda usoda. Povedal mi je, da je Trnovski gozd poln partizanov — moških, fantov in žena. Vasi, da so se kar čez noči izpraznile, ko je začela vojska. Ljudje so se poskrili po gozdovih ko divje zverji. To pripovedovanje je zaključil s tem: Veste, danes se jaz nahajam za to ograjo, nedolžen, ker nisem še nikoli nič žalega nobenemu storil. Moj oče je 60 let star, moj brat pa 16 let, če nista šla v gozd k našim, sta ravno tako za ograjo in pod hudo komando."

Naj omenim, da se je ta fant šolal v Gorici, in njegovi starši so tudi živeli v Gorici, ali tako lepo slovensko govori, da sem ga zelo rada poslušala. Vprašala sem ga na to, če kaj potrebuje tu v ujetništvu. Nekaj časa ni mogel spregovoriti, potem pa mi je rekel, da če bo rekel, da nič ne potrebuje, da bomo pozabili nanje. Pa sem hitro uganila kakšno misel ima,

in sem mu rekla, da naj kar pove, kar želi, ker da mi ga ne bomo pustili, kot tudi ne ostalih fantov-ujetnikov, pa čeprav nič ne potrebujejo. Potem mi je začel pripovedovati, da imajo za jesti dosti in dobro, in če je kateri še lačen, da gre lahko nazaj v kuhinjo in ponovno dobi.

Glede paznikov se je pohvalil, da so zelo dobri, oficirji pa so zelo prijazni. Povedal je, da so bili pri Italijanih vedno zaničevani, kot še sedaj, ali da zdaj nič več ne marajo za to, ker so posebej v kempi, kar mi je skozi okno pokazal, in sicer se nahajajo naši fantje v prvi kempi poleg poslopja, v katerem smo se nahajali.

Med tem, ko smo se živahno razgovarjali, pa so pripeljali sinu moje tovarišice. Ko zaslisi glas, se koj ustrašim, ko je poročnik McCormick rekel fantu, "Oh, you cry baby". Fant mi je odgovoril, da se ni jokal.

Seveda, moj strah je bil brez pomena. Oficir je zgledal dobre volje.

Franc Sedmak, ujetnik in bratranec njegov, ga je hitro pozdravil in govorili smo dalje vsak s svojim, ker smo vedeli, da čas beži.

Fant me je ponovno zelo milo prosil, da naj povem slovenskim državljanom Amerike, da skušajmo jih rešiti iz ujetništva, ker oni niso sovražniki Amerike. Razložila sem mu, kaj vse je naša organizacija SANS že storila, in mu priporočala, da naj bodo kar mirni v zavesti, da bodo po tej vojni imeli drugačno življenje — življenje, ki pristojno poštenemu človeku. Potem me vpraša kakaj neki, da so oni ujetniki tukaj, ko se vendar hočejo boriti za svobodo. Nato sem mu odgovorila takole: "Ivan, ti in tvoji prijatelji ste že veliko pretrpeli. Povedal si mi, da delate. Kadar ste na delu in ste zdravi, primite toliko bolj za delo, ker s tem boste ravno tako pomagali premagati sovražnika."

Povedal mi je, da vsi fantje zelo radi delajo, ter da nimajo težka dela. Posebno radi se vozijo na delo in z dela, ker se počutijo bolj svobodne, ter da prepevajo slovenske pesmi, ker so skoro vsi dobri pevci. Ob večerih, je rekel, da jih poslušajo oficirji. Vprašala sem ga če znaajo vsi fantje pisati v slovensščini, kar je pritrdil, da. Čudila sem se, ker niso imeli slovenske šole, pa mi reče, da je bila slovenska šola uničena že pred 23. leti, to je še predno je bil on rojen. Toda zelo značilno je to, kar mi je povedal in prosil, da tudi sporočim v javnosti, da lahko reče, da sedaj ni od osmega, oziroma od devetega leta naprej nobenega človeka v zasedenem ozemlju, ki bi ne znal slovensčino pisati in čitati.

Nadalje me je zopet vprašal, če smo Slovenci združeni v naši borbi za domovino. Veste, zelo nerada sem mu odgovorila, toda povedala sem mu namreč, da je ena skupina nasprotna SANSu. Zopet me je ta ubogi mladenič prijel in milo prosil, da naj se združimo in skupno nastopamo, da skupno dvignemo glas do neba, da nas bo celi svet slišal, da mi hočemo svobodo, da bodo Slovani skupaj. Priponil je, da je naša slovenska kri napojila že tri dele sveta. Radi tega, mi ne maramo več tiranov, mi hočemo biti svobodni.

Sedaj pa pride k meni oficir, in začne z menoj pogovor. Mišlim, da so zadnjič, ko so bili tam na obisku Mr. Andy Sosič in naši fantje iz Collinwoodu, prosili, če bi mogli dobiti kaj rabljenih godbenih instrumentov. Do sedaj seveda nismo še ničesar poslali, na kar me je opomnil. Jaz sem mu kar pove-

Skok v kopališče z marelo

Sammy Renick, dobro poznani dirkač, je tekom svoje kariere že nešteto krat padel na trdna tla. Zgornja slika ga kaže, ko se z marelo pripravlja na skok v kopališče v Beverly Hills, Calif. Najbrže je rabil marelo, da se ne bi preveč pretresel, ko je iz zraka prifrčal v vodo.

Utrdbe od starih do zdajšnjih časov

Kadar se je v starih časih govorilo o utrdbah, so ljudje najprej mislili na visoke in debele zidove, na gradove, postavljene na skalnatih grebenih in podobno.

Pozneje so gradovi in zidovi izgubili že del pomena, vendar so trdnjave z močnim zidovjem še zmerom mnogo pomenile. Od svetovne vojne dalje pa imamo ob besedi utrdba v mislih vse kaj drugega: moderne utrbe iz betona globoko v tleh in odlično zakrite pred vidljivostjo z zemlje in iz zraka, pred njimi in ob njih pa razpostavljene vse mogoče vrste ovir. Med temi ovirami so betonski zobje in v zemljo zabite traverze kot ovire proti tankom. Važne so tudi žične ovire od španskih jezdecov pa do preprostih žičnih zank, skritih v travi in med grmovjem, kjer zahrbtno preže na napadalca. Žične ovire, ki jih je mogoče postaviti hitro, so v preteklih svetovni vojni zapirale vsa bojišča v Franciji, Rusiji, Palestini, Rumuniji, Srbiji in v Alpah. Pred temi ovirami so izkrmavali stotisoči. Za žičnimi ovirami, ki so bile prva straža utrdb, so stale vrste strelskih jarkov z betonskimi gnezdi za strojne puške in metalee min, z zaklonišči za pehoto in tako naprej.

dala to, kar sem slišala na naši seji, namreč, da naši ljudje ne bodo darovali godbenih instrumentov, da bodo nanje Italijani igrali. Da bi videli kako je skočil in se razjezil!

Mislila sem si, ti bom pa naše povedala. Ko je končal svoje, sem pa jaz začela govoriti ravno tako živo kot on. Rekla sem, kaj mislite, da bomo mi instrumente pošiljali semkam, na katere bodo naši tirani igrali. Pokazala sem na Ivana, da koliko je ta ubogi otrok že prestopal zaradi teh tiranov. Poslušal me je, nakar me v prav milim tonu nagovoril: Mrs. Wolf, dajte me poslušat. Pokimala sem, da ga bom poslušala.

Tako milo in lepo je začel pripovedovati, da se mi je zares smilil. Videla sem takoj, kaj mu je glazba, kakor je meni. "Music is music", je rekel.

Vsa tega naroda glazba je krasna. Le pomislite, tukaj smo mi ubogi vojaki, saj smo kakor ujetniki. Jaz nisem nič na boljšem, kakor je on (namreč Ivan) ali drugi ujetniki. Jaz sem daleč od svojih dragih, igral bom jaz in igrali bodo vaši fantje ter vsak, kdor želi če zna. Rekel je, da godce imajo, ampak da jim manjka instrumentov.

(Dalje prihodnjik)

V galski vojni je šel Cezar še dalje: pred taborom je postavil posebne ovire, zgradil majhne, toda močne utrbe, ki so sestavljale predstražno črto, zavaroval prehode rek in potokov s posebnimi obrambnimi napravami in prav tako zaščitil cest, po katerih so dovažali legijam hrano in orožje.

Bizantinski vojskovodje so pozneje posneli Cezarjev utrbeni tabor in ga še naprej izpopnili.

Ko so v šestem stoletju po Kristusu prišli na Balkan Bogari, so približno na sredini kraja, katerega so posedli, zgradili velikansko utrjeno taborišče kvadratne oblike na katerega sredini je stal mogočen skalnat grad, ki je bil na vsaki strani v dolžini nad 6 kilometrov zavarovan z nasipi in jarki. To že ni bilo več vojaško taborišče, temveč zavetišče za ves rod ženami in otroki vred.

V Srednji Evropi so za časa viteštva nastali številni utrbeni gradovi, po večini zgrajeni na skoro nedostopnih skalnatih gričih in hribih. V takšnih gradovih iz debelih zidov, zavarovanih z jarki in dvigalnimi mostiči, so bili ljudje skoro povsem varni pred sovražnikom, saj takrat še niso poznali topov. Ko so se razvila mesta, so začeli misliti tudi na njih obrambo.

Okrog leta 1350 so obrambne naprave okoli mest dosegle svoj višek: zidovi okrog mest so bili tedaj visoki že do 10 metrov in široki do tri metre. V presledkih so se dvigali iznad njih do 20 metrov visoki obrambni stolpi. Pred zidom so bili izkopani jarki, v katere so mogli po potrebi spustiti vodo.

Mnoga mesta so imela celo dvojen zid in dvojno vrsto obrambnih stolpov. Na zidovih in obrambnih nasipih so bili zgrajeni nadzidki, s katerimi so mogli branilci polivati sovražnika, ki se je upal preblizu, z vrelo vodo ali s smolo, ali pa so ga obmetavali s kamenjem. Zanimivo je, da je na Gornjem Avstrijskem mestecu Fraistadt, ki ima še iz srednjega veka ohranjen tak obramben zid.

Iznajdba smodnika je seveda čisto spremenila način vojskovanja. Težkim topovom tudi ti veliki zidovi niso mogli dolgo kljubovati, zlasti ne, če so jih topovi obstreljevali s težkimi kamenitimi krogli. Nekaj časa so skušali s tem, da so zidove obdajali z obrambnimi nasipi iz prsti, a tudi to ni dosti pomagalo.

Češki husiti so imeli podoben način obrambnih utrdb kakor germanski Cimbrini in Tevtoni. Za varstvo žen in otrok so gradili taborišča, ki so jih okoli in okoli zavarovali z vozovi, ki so bili zvezani med seboj.

V skrajnem primeru so se utegnile za tem zidom iz vojaške ženske braniti toliko časa, dokler ni prispela pomoč moških.

Pred vrsto teh vozov so seveda izkopali globoke järke.

Husiti so takšne obrambne črte iz voz uporabliali tudi na pohodih, da so jih varovali pred presenečenji. Ob vozovih je bila pripravljena konjenica, ki je lahko hitro posegla v boj če je bilo treba.

Slično so delali tudi Rusi okrog leta 1690. Na čelu njih velikanske vojske je šla prva straža, v kateri je bilo več polkov.

Glavne sile pa so se pomikale v koloni, ki je bila široka en kilometer in dolga šest kilometrov. Ob bokih te pehote so šle dolge kolone pehote.

BUY BONDS

"OPATOV PRAPORŠČAK"

SPISAL FR. REMEC

(Nadaljevanje)

— Ne zamerite, plemenita gospodična, je rekel Rovani, ali vašega začudenja ne razumem. Tu imam pismo. Shranil sem ga za spomin.

Pri teh besedah je posegel Rovani v žep in izročil Margareti pismo. Margareta je komaj razgrnila pismo, ko je prebledela, pogledala hitro na podoba in potem silno razburjena zaklicala:

— O, to je sramota, neodgovorna sramota! — Gospod Rovani, prisegam vam pri spominu na svojo mater — jaz tega pisma nisem pisala.

— Ne? se je čudil Rovani. Kdo pa? Saj je podpisano vaše ime.

— Jaz tega pisma nisem pisala, je slovesno zatrjevala Margareta. Zgodila se je grda storba mojega imena. Ali hočete biti tako prijazni in mi prepustiti to pismo?

— Gotovo, plemenita gospodična, je rekel Rovani in vesele dostavil: In še prav vseč mi je, da vi tega pisma niste pisali.

— Zakaj? se je čudila Margareta.

— Ker sem imel vse drugačne pojme o vas in o vašem značaju. To pismo je za vas nekako poniževalno in to me je bolelo.

— Hvala vam za te besede, je rekla Margareta in podala Rovani roko.

Razgovor je bil s tem končan. Rovani je odšel. Komaj so se vrata za njim zaprla, je padla Margareta na stol. Solze so ji karosile oči in njene tresoče ustne so mrmrale:

— Vojvodinja je zlorabila moje ime in me ponižala in sramotila, da bi rešila — svojega ljubimca!

Bolest in jeza sta jo tako prevzeli, da je začela bridko jekati. Trajalo je precej časa, predno se je nekoliko umirila in mogla razmišljati.

— Iz teh razmer moram ven

— naj velja kar hoče, je končno rekla z največjo odločnostjo. Ven iz te gnilobe in pokvarjenosti. Prvega vzamem, kdor me zasnuje — naj bo kdorkoli, samo da pridem med druge ljudi in v drug kraj. Tukaj mi ni več ostati.

Ko je Rovani šel skozi vežo, je slišal iz kuhinje hrupen prepir, hripavo petje in glasen smeh. Med posli sta sedela Matija, ki je bil Rovana spremljal v št. Lambert, in pa grajski kaplan, in Rovani je slišal, ko je Matija kričal:

— In če ste stokrat blagoslovljen duhovnik, vendar ne poznate prave resnice. Vi pravite, da mož svoje žene ne sme posoditi nikomur!

— Nikomur! je kričal grajski kaplan. To je smrtni greh!

— To ni greh, je trdil Matija. Če vi to trdite je to dokaz, da ne poznate svetega pisma.

Rovani je pristopil k vratom, ki so bila samo priprta in pogledal k kuhinjo. Matija je imel pred sabo velik vrč vina, poleg sebe pa stolsto grajsčinsko kuharico, ženo kočijaža Matevža, ki je tudi sedel za mizo in z odprtimi ustni poslušal Matijeve prepire s kaplanom.

— Ti boš mene učil, kaj je v svetem pismu, je kaplan zaničljivo zavrnil Matijo, ki se brati ne znaš.

— Če ne znam brati, znam pa poslušati, in kar sem sam slišal, tega mi še opat ne utaji, je goddel Matija.

— Kaj si pa slišal, Matija, je vprašal kočijaž z veliko radovednostjo.

— To, kar ste že vsi slišali v cerkvi, je dejal Matija. Ali poznate očaka Abrahamo?

Vsi so pritrdili, da poznajo Abrahamo in da so že dostikrat o njem slišali.

— Torej poslušajte, kaj poroča sveto pismo, je nadaljeval Matija. Abraham je imel ženo, kateri je bilo ime Sara. Z njo je šel v Egipt, kjer je vladal kralj z imenom Faraon. Ko je ta vi-

LINE UP BROTHER!

Drawn especially for The Farmer-Stockman, Oklahoma City U. S. Treasury Dept.

del Soro, je vprašal Abrahamo: Kdo je ta zala deklica? Abraham pa je bil lisjak in je rekel: To je moja sestra. In Faraon je vzel Abrahamovo ženo k sebi in je rekel Abrahamu: Naj ti da moj zakladnik toliko zlata, oslov, volov in velblodov, kolikor hočeš. In Abraham je bil zadovoljen. Ali ni tako, gospod kaplan?

— Res je, je pritrdil kaplan, ali —

— Nič "ali," se je togotil Matija. Abraham je svojo ženo posodil kralju Faraonu, zakaj bi torej Matevž meni ne posodil svoje žene. Abraham je bil oče in tako imeniten mož, da je še v sveto pismo prišel, Matevž je pa čisto navaden kočijaž. Zakaj bi Matevž ne smel tega storiti, kar je storil oče Abraham.

Kaplan je bil že nekoliko vinen in ni bil v stanu Matije zavrniti.

(Dalje prihodnjic)

Zagonetni primeri slutenja smrti

Iz zgodovine so nam znani mnogi primeri uresničenja napovedi smrti. Tako je protestantski župnik David Fabricius, ki je užival svetovno slavo kot zvezdoslovec, povedal, da bo umrl 7. maja leta 1617.

Da bi tej usodi ušel, je poskušal vse mogoče. Vse dneve je ostajal doma in samo vsak večer je za trenutek stopil na prag, da bi ujel nekoliko svežega zraka. V takšnem trenutku ga je usodnega dne umoril neki Hoyer.

Podobno je umrl prerok iz zvezd Stoeffler, ki je bil izračunal, da ga bo smrt dohitela nekoga določenega dne, leta 1530. Ves ta dan je prebil pod varstvom prijateljev v hiši. Dan je skoro minil, ko je segel Stoeffler po neki knjigi na polici. Polica je padla s stene in je zadela Stoefflerja tako nesrečno na glavo, da je ostal na mestu mrtev.

V nekem gradu princa Radziwilla v Galiciji je visela neka slika. Mlado dekle, ki jo je bil princ pohčeral, se je te slike strašno bala.

Na dan svoje zaročke je to zaročencu povedala. Ta jo je prešerno zvlekel v sobo, kjer je slika visela, češ: "Tega strahu se moraš odvaditi."

Vse je drlo v sobo in se ni menilo za prestrašene klince mlade dekleta, ki so jo skoro s silo postavili pod sliko. Nekdo pa si je dovolil šalo, da je zaloputnil vrata. Od tega stresija je padla slika s stene in zadela zaročenko tako nesrečno na glavo, da je v nekoliko minutah umrla.

Okrog leta 1865 je v Sarteau živela neka Sassaroli, ki si je bil najel tretje nadstropje hiše kanonika Boccherinija. Tu se je sestajala vsak teden družba 35 ljubiteljev glasbe, ki ji je bil Sassaroli za dirigenta.

Ze po prvi skušnji v novih prostorih se je vedel Sassaroli zelo razburjeno. Trdil je, da se bo hiša v kratkem podrla. Hišni lastnik je pozval uradno komisijo, ki je stavbo natanko pregledala in izjavila, da je strah neosnovan.

Na dan, ki ga je bil Sassaroli označil za dan nesreče, se je orkester spet polnoštevilno zbral, vendar pa je bil dirigent tako razburjen, da so se tudi drugi prestrašili in so se dali pregovoriti, da z njim zapustijo poslopje.

S tihim glasom jih je pozval, naj gredo po stopnicah počasi in brez tresenja. Komaj je zadnji izmed mož zapustil hišo, se je ta s silovitim trusem podr-la ...

Buy Your Share in "Our" SUBMARINE CHASER

12. decembra 1884

19. oktobra 1943

Globoko potrti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je umrla naša ljubljena soproga in dobra, skrbna mama

Antonia Koss

(ROJENA ZGONC)

Zatisnila je svoje blage oči dne 19. oktobra 1943. Pogreb se je vršil dne 23. oktobra iz August F. Svetkovih prostorov v cerkev sv. Jeronima ter od tam na Calvary pokopališče, kjer smo jo položili v naročje materi zemlji k večnemu počitku.

Blagopokojnica je bila rojena dne 12. decembra leta 1884, v vasi Cerknici pri Rakeku na Notranjskem.

V dolžnost si štejemo, da se tem potom najlepše zahvalimo vsem dragim prijateljem, ki so položili tako krasne vence cvetja h krsti drage pokojnice. Ta dokaz vaše ljubezni napram njej nam je bil v veliko tolažbo v dneh žalosti. Zahvalo naj sprejmejo sledeči: Mr. in Mrs. Jacob Krašovec, Mr. John Koss, Mr. William Koss, Mr. in Mrs. Steve Barton in družina, Mr. in Mrs. Jack Morrell in družina, Mr. in Mrs. Joseph Cinkole ml. in družina, Mr. in Mrs. Jack Koss in družina, Park Hill, Pa., Mrs. Jennie Koss in družina, Mr. in Mrs. Karl Centa in družina, Dr. in Mrs. V. Opaskar, Mrs. Marion Walls, Cortland, O., Mr. in Mrs. Virginia Pack, Cortland, O., društvo Strugglers, št. 614 SNPJ, Fisher Body Plant No. 1, Personnel Dept., Fisher Body Dept. 42, sodelarci Cosmo Cleaners, Mr. in Mrs. George Jeram in družina, Mr. in Mrs. John E. Lokar in družina, Mr. in Mrs. Anton Mozina in sin, Mr. in Mrs. John Mozina in družina, Mr. in Mrs. Mike Preskar, Mr. in Mrs. John Lekson in družina, Mr. in Mrs. Steve Rackar in družina, Mr. John Rackar, Mrs. Rika Rackar, Mrs. Yerkich in družina, Mr. in Mrs. Fred Soeder, Mr. in Mrs. Lawrie, Mr. in Mrs. Tradup, Mrs. M. Walter in hčer, Mr. in Mrs. Louis Tolar st., Mr. in Mrs. Louis Tolar ml. in družina, Mr. in Mrs. Joseph Tolar in družina.

Dalje iskrena hvala vsem onim, ki so darovali za su. maše, ki se bodo brale za mir duši pokojnice, kakor tudi onim, ki so darovali v gotovini. Zahvalo izrekamo: Mr. in Mrs. J. Centrik ml., Mr. in Mrs. John Rozanc, Mr. Frank Koss, Park Hill, Pa., Mr. in Mrs. Matt Krasovec, Johnstown, Pa., Miss Sue Mramor, Mrs. Zihlerla, Mrs. Mary Mullec, Mrs. Walter C. Lampe, Miss Josephine Tomsic, Mrs. Frances Furlan, Mr. in Mrs. Joseph Cinkole ml., Mr. in Mrs. Jack Krašovec, Mrs. Chas. Kulwin, Mr. in Mrs. Anthony Zaman ml., Mrs. Jennie Homovec, Mr. in Mrs. John Turšič, Mr. in Mrs. John Zgonc, Mr. T. Tazzel in družini, Mr. in Mrs. Frank Pucel, Mr. in Mrs. Stan Zurga, Mr. Frank Race st., Miss Hermina Zupanec, Mr. in Mrs. Frank Zakrajšek, Mrs. Rose Schimpf, Mrs. Kalinšek, Mr. in Mrs. Anton Gubanc, Mrs. Kasulones, Mrs. Dolinar, Mr. in Mrs. Anton Jerman, Frances Branisel, Mrs. Laznik, Mr. in Mrs. Roberts, Mr. in Mrs. Mozina st., Mr. in Mrs. Tony Kirn, Miss Alice Kirn, Mr. in Mrs. Habat, Mr. in Mrs. Louis Orazem, Mrs. Margaret Mestik, Mr. in Mrs. George Jeram, Mrs. Hovecar, Mr. in Mrs. Joseph Mestik, Mrs. F. Zgonc, Mrs. Centa, Mr. in Mrs. Tony Cernigoy, Mrs. Ursula Snyder, Katherine Selan, Mrs. Jennie Damestja, Mr. in Mrs. John Krnel, Mr. in Mrs. Frank Komar, Miss Lucille Jeram, Mr. in Mrs. John Bradač, Mrs. Louise Pylick, Mr. in Mrs. William Eichenberg, Mr. in Mrs. Turk, Mr. in Mrs. Steve Rackar, Elsie Jacobs in sestri.

Srčno zahvalo naj sprejmejo vsi, ki so dali svoje automobile brezplačno v poslugu pri pogrebu in sicer: Društvo Strugglers št. 614 SNPJ, Mr. Mike Preskar, Mr. John Mežina, Mr. Frank Komar, Mr. William Koss, Lucille Jeram, Mr. George Jeram, Mr. Tony Tavžel, Mr. Joseph Cinkole.

Hvala pogrebem od društva Strugglers, ki so nosili krsto in sicer: Mr. John Rozanc, Mr. George Jeram, Mr. William Koss, Mr. Louis Tolar, Mr. Frank Dolšak, Mr. Frank Marolt.

Lepa hvala vsem, ki so prišli kropiti pokojno, ko je ležala na mrtvaškemu odru ter vsem, ki so jo sprejeli na njeni zadnji zemeljski poti na mirovdor.

Najlepšo zahvalo izrekamo August F. Svetek pogrebniemu zavodu za vzorno voden pogreb in vsestransko najboljšo poslugu: Hvala čst. Walter J. Tulley, duhovni pri cerkvi sv. Jeronima, za opravljene cerkvene pogrebne obrede.

Zahvalo naj sprejme Mr. John E. Lokar za poslovilen govor ob odprti krsti.

Posebno zahvalo izrekamo Mr. in Mrs. Jack Koss, ki sta prišla na pogreb iz Park Hilla, Pa., kakor tudi Mr. Frank Koss, iz Park Hill, Pa., in Mr. in Mrs. Matt Krašovec, iz Johnstown, Pa., ki so se udeležili pogreba.

Počivaj v miru v svobodni ameriški zemlji, ljubljena soproga in mama. Hiša je tako prazna in naša srca so polna grenke žalosti in oči polne solz, vsaj smo Te vsi tako ljubili. Spomin na Tebe bomo ohranili v naših srcih dokler se ne snidemo tam, kjer ni križev in težav, tam, kjer vlada večni mir!

Zalujoci ostali:

FRANK, soprog;
FRANK J. in PVT. EDWARD, sinova;
FRANCES, poročena Mozina, hčerka;
ANTHONY, zet;
MARY, sinaha;
FRANKIE, vnuk;
v stari domovini pa zapušča sestro Marjeto.

Cleveland, Ohio, dne 17. novembra, 1943.

All Over The World

DOLG

Povest

CIRIL DREKONJA

(Nadaljevanje)

Vode so oživele. Iz podzemelj-
skih lukenj je močilo. Voda se
je razlivala po travnikih. V
razorih so nastale mlake. Poto-
ki so narasli. Z glasnim, zamol-
kljim šumom se je valila umaza-
na voda čez skale. Povodenj.

Dva dni je deževalo. Nato je
prišel boj med solncem in obla-
ki. Niso se hoteli takoj poraz-
gubiti. Nebo je ostalo narahlo
zastrito. Takrat je nastopil ugo-
den čas za plavljenje drvi.

Jerač je hodil okoli po doli-
ni in iskal delavce, da bi šli
plavit Košanova drva. Kmalu
jih je nabral dovolj.

Pri Košanovih je stopil Fran-
ce naglo v hišo in zaklical v sa-
pi:

"Drva mečejo v vodo."

"Kdo je ukazal?" sta ga vpra-
šala z enim glasom oče in mati.
"Delfin, pravijo."

"Kdo ti je povedal?"

"Sosed. Prišel je iz doline in
mi je pravil, da je včeraj zbiral
Jerač delavce, danes pa da so
šli v grapo in jih mečejo že v
vodo."

Novica je poparila vse. Ko-
šan je obsedel, kjer je bil; mati
je zatarnala. Tudi Andrej se je
zgrozil:

"Si upajo brez nas?"

"Tako je zdaj! Kaj naj ukre-
nemo?" je vprašal burno Fran-
ce.

"Misli! Naredi kar hočeš! Hi-
ti!", je sodel Košan.

France je stekel v sobo na
podstrežje; za njim je planil
Andrej. Čez trenutek sta se vr-
nila. France je bil prazne o-
blečen.

"Jaz letim v dolino k Delfi-
nu, ti teči v grapo na Razpotje!
Prepovej, da ne smejo vreči ni-
ti enega polena več v vodo!"

"Bom!"

Brata sta izginila iz hiše.

France je bežal, letel. Podajal
se je v skokih s kamena na ka-
men; ovinke je sekal. Nič ni ču-
til nog. Zadel je v kamen, ki je
odfrčal v loku čez pot in se za-
kotalil v grmovje. Od prenapre-
te hoje mu je udarila kri v glavo.
Ušesa so se mu zalepila, da je
slišal kakor od daleč svoje sto-
pinje. V oči ga je rezal zrak.
Nič ni vprašal, samo bežal je.

V dolini, tik pred vasio, je u-
miril hojo. Obrisal si je potno
čelo in si popravil klobuk. Šel
je naglo v vas.

"Kje je Delfin?" je vprašal
pri Andreu.

"Nič ga nismo videli danes,"
mu je odgovoril gostilničar.

"In Jerač?"

"Tudi njega ni."

France je stekel po vasi proti
Delfinovemu stanovanju. Bilo je
zaprt. Povpraševal je še pri
ljudih. Nihče mu ni vedel pove-
dali, kam je šel. Postal je sredi
vasi in ugibal, kaj naj naredi.
Pozno popoldne je že bilo. Zdr-
l se je znova in odšel proti domu.

Tudi navzgor je hodil hitro.
Obiral je kamenje, se podajal v
zaletih po stopnicah, vvedenih v
trdo skalo, kakor znajo hoditi
le hribovci. Doma so ga sprejeli
vprašujoči obrazi.

"Nisem ga našel. Odveč je
bila pot."

"Kje je? Kam je šel?"

"Ni ga. Nihče ni vedel, kam
je izginil."

"Bog pomagaj!"

France se je obrnil do Andre-
ja:

"Kako si opravil?"

"Nič. Smejali so se mi de-
lavci. Rekli so, da jih nisem na-
jel jaz. Delfina da bodo ubogali
ali orožnike, drugega ne. Še hi-
treje so metali drva v vodo. Ce-
lo norčevali so se iz mene. Ve-
liko jih je pri delu; do večera
bodo vsa drva v vodi."

"Po orožnike, na sodnijo!" je
zaklical France.

"Noč bo," je vzdihnil Košan.

Zvečer so se Košanovi dogo-
vorili, da pojde France drugi
dan k sodniji in ustavi drva.

Zgodaj jutraj je bilo, ko je
prišel na Polog Jerač. Hitro je
stopal po klanu in mahal na
široko z rokama. Prihrul je v
Košanovo hišo. Vpil je s pojo-
čim in zategnjenim glasom:

"Kaj delate? Sramota! Go-
spoda iščeta kot tatu po dolini!
Ne zanesete se na moža, na po-
štenjaka! Tožit naj bi vas šel!
Neverniki hribovski!"

Družina se ga je v prvem hi-
pu ustrašila. Pozneje so mu za-
čeli domači oporekati. Vnel se
je prepri.

"Rekel je, da bo plačal prvo
polovico, ko bo gozd izsekane,
drugo, ko bodo metali drva v
vodo. Tako je bila sklenjena
kupčija. Do danes ni dal kot are
in bankovec. Upijanih je očeta,
da ga je lahko omotil." France
je govoril trdo in glasno.

"Goljuf je!" je dodal Andrej.
"Dobro, slišali smo! Povem
mu; tožit naj vas gre! Razža-
ljen je časti!"

"Naj gre, naj gre!" so udarili
domači na Jerača.

"Goljufa sta oba!" je zakri-
čal ponovno Andrej.

"Dobro, dobro! Slišali smo!
Goljufa!"

Jerač se je penil. Jeza mu je
gledala iz oči. Krčil je pesti, kot
da se pripravlja za boj.
"Pritepenec! Poštenja mu
manjka!" Glasovi so se dušili v
nizki izbi.

Jerač je uvidel, da ne opravi
s strahom nič. Čutil se je brez
moči proti razpaljenim stra-
stem. Ubral je druge strune.

"Tako ne pridemo do kraja.
Pogovorimo se lepo in mirno.
Taka je navada med pametni-
mi ljudmi."

"Prav, prav! Dovolj časa
smo se pogovarjali pametno;
zdaj nič več! K sodniji grem,
brž grem! Ustavim mu drva!
Ne bo nas sleparil!"

France je snel klobuk s
kljuke in hotel oditi skozi vra-
ta.

"Dajte si dopovedati! Saj ni
tako hudo, kot mislite! Drva so
reš v vodi. Kdo naj bi bil odla-
šal, če je bil čas ugoden. Suha
so bila. In zdaj je prilika. Zgo-
dnje vode so za plavljenje naj-
pripravnije. Pozneje dežuje te-
dne in tedne in ni varno plaviti.
Kolikokrat so se zgodile nesre-
če, da so povodnji odnesle dr-
va!"

Košanovi so se nekoliko umi-
rili. Poslušali so.

"Vidite, tako je bilo. Z gospo-
dom sva dobro računala. Zgra-
bila sva čas in izrabila priliko.
Drugi skrbi sva imela dovolj,
da sva pripravila grablje, da sva
najela delavce. Ali naj bi
bila izgubljala dan s potjo na
Polog, da bi bila prišla in pla-
čala? Kadar hočete, dobite de-
nar. Le potrpljenje imejte! —
Vam bo to v korist. Nič ne bo
nevarnosti, da bi voda odnesla
les."

"Kaj nam to mar!" je ugo-
varjal France. "Nam drva niso

Slika posneta tekom plesa

Vitka Betty Atkinson je izborna in drzna plesalka.
V nekem nastupu jo je fotograf "vjel" na filmu in rezul-
tat vidite na gornji sliki, ki jo kaže v treh različnih pozah

WHERE OUR
FOOD GOES

več mar, naj jih voda odnese ali
ne. Pogodili smo se, da jih po-
damo na steblo."

"Ze res! Tako škodoželjni in
brezsrčni pa vendar niste, da bi
privoščili gospodu škodo?"

Ob teh besedah so Košanovi
uplahnili. Misel na morebitno
škodo, ki bi jo lahko trpel Del-
fin, jih je unesla popolnoma.

"Naj bo," je spregovoril Ko-
šan, "ali plačati mora kmalu!"
"Kadar hočete; v par dneh."
"Tako mora plačati!" je pri-
bil France.

"Plačal bo, a upoštevati mo-
rate njegov položaj. Ko bo imel
Delfin vse svoje premoženje
shranjeno v denarju, bi ne mo-
gel kupčevati. Njemu tudi ne
plačujejo redno. Čakati mora;
marsikdaj še dalj časa kot vi."

"Dobro! Koliko odloka mu
damo?" je vprašal France do-
mače.

"Teden dni," je menil oče.

"Teden, štirinajst dni, tri te-
dne; v enem mesecu vam bo go-
tovo plačal. Sam sem porok
zanj!"

"Dobro; teden dni," je potr-
dil France.

Jerač je odšel.

XX.

Vas se je zganila. Življenje je
bilo vrženo iz starega tira. Med
ljudmi se je raznesla novica:
"Zagrebarjeva Roza se je spe-
čala; sina so ji prinesli. Kdo je
oče? Dragarjevega Feliksa je
oklicala."

Polog je živel napete dni. Ta-
kega dogodka ljudje skoraj ni-
so pomnili; zato jih je novica
tembolj razgibala. Na polju, v
gozdu, na potu in doma so se

pogovarjali o Rozi in Feliksu.
Dogodku so posvetili tem večjo
pozornost, ker je bilo dekle iz
revne, bajtarske hiše; on pa sin
premožnega kmeta.

Za malim brdom, dober četr-
t ure od Pologa, je stala Zabe-
garjeva hiša. Poslopje je čepelo
v strmini. Okoli hiše je bilo ne-
koliko travnika, med njim so se
stiskale majhne podzidane nji-
ve; par lazov je viselo višje v
bregu. Tu je bila doma Roza.

Dekle ni bilo več v prvi mla-
dosti, a je bilo čedne zunanjo-
sti. Hodilo je v dnino h kme-
tom na Polog.

Vaške ženske so se hudovala.
"Tačo nas je imela za norca!
Nič nismo opazile prej! Stiska-
la se je in je skrivala greh! —
Znala je!"

Ljudje so sodili o grehu in
grešnikih. "Sramota je vrgla na
našo vas. Da Feliksa ni sram!
Revo zapelje! Kako bo redila
otroka? Ali jo bo vzel? Ali ji
bo plačeval?" Vsi so vedeli, da
se Feliks ne bo poročil z dekle-
tom. Starejša je bila od njega
in tudi Dragar bi tega ne bil
pustil nikdar.

Nanica je izvedela novico
tako. Obstala je. Prvi hip ni
mogla verjeti besedam. Misli-
la je, da se ljudje šali, da laže-
jo. Zdelo se ji je, da je slišala
vest v sanjah, da ni prav razu-
mela. To samo prvi hip. Takoj
nato se je jela dvigati v sre-
bolečina. Težilo, bolelo jo je v
prsih. Srce je tolklo. Pustila je
delo in je odšla v svojo sobo,
da na samem premisli in pretri-
pi prve občutke. Vedno huje ji
je bilo. Noge so odpovedovale.
Klekniti je hotela na tla. Ozrla
se je na posteljo in se ji počasi
približala, da bi legla. Takrat
se ji je zagnusila, odtujila. Po-
gledala je še enkrat po odeji,
nato se je vrnila na sredo so-
be. Počasi je stopila do skrinje
ob zidu. Sedla je nanjo, skloni-
la glavo na mrzel pokrov. Pre-
varana duša je zajokala.

Nepotolazena se je vrnila Na-
nica v hišo. Skušala je, da bi
delala. Ni mogla. Roke so se ji
tresle. Razum je otopel, da ni
vedela, česa naj se loti. Posto-
pala je po hiši; gledala je in ni
videla ničesar.

Prišla je mati.
"Ali si slišala?"

"Sem."

Nanica bi bila tako rada za-
jokala na glas, a ni smela. Šla
je k oknu in gledala skozi ru-
menkasto umazano šipo. Mol-
čala je.

"Uboga Roza!" je vzdihnila
mati. "Zdaj bo imela življenje
slabše od pekla!"

(Dalje prihodnjije)

CLEVELAND ORCHESTRA
Rudolph Ringwall, dirigent
SEVERANCE četrtak, 18. nov., 8:30
DVORANA sobota, 20. nov., 8:30
ORKESTRALNI PROGRAM
v Severance dvorani CE. 7300

JOS. ŽELE IN SINOVI

POGREBNI ZAVOD

6502 ST. CLAIR AVE. ENdicott 0583
Avtomobili in bolniški voz redno in ob vsaki uri na razpolago.
Mi smo vedno pripravljeni z najboljšo postrežbo.
COLLINWOODSKI URAD:
452 East 182nd Street Tel.: KENmore 3118

Mali oglasi

PRODA SE

E. 110 ST., od UNION, zida-
na hiša za 2 družini, po 5 sob,
klet, parna gorkota, 2 garaže,
zgoraj prazno. Velika lota. Ce-
na \$8600.

CORLETT OKOLICA, E. 140
ST. in MELZER—Krasna dvo-
družinska hiša, 6 sob zgoraj in
spodaj; moderna v vsakem ozi-
ru, 2 garaže, priročno za vse.
Cena \$10,500.

E. 102 in UNION, 6 sob in ko-
palnica; garaža. Se lahko takoj
vselite. Cena \$6000.

2 AKRA z zidano hišo s 6 soba-
mi, v Bedfordu. Cena \$6500.

Zglasite se ali pokličite

FRANK MARTAN
Broker

12309 FARRINGTON AVE.
blizu Corlett Ave.
Tel.: LO. 0686

Zakrajsek Funeral
Home, Inc.,
6016 ST. CLAIR AVENUE
Tel.: ENdicott 3113

ČE POTREBUJETE

novi streho ali pa če je treba vašo
streho popraviti, se obrnite do nas. Iz-
vršimo velika in majhna dela na tr-
govskih poslopih in domovih. Brezplačni
proračun.

Universal Roofing Service
1106 St. Clair Ave.

CH. 8376-8377
Ob večerih: ME. 4767

Oblak Mover

Se priporoča, da ga pokličite
vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo
garantirano in hitro postreženo. Obrnite se z
vsem zaupanjem na vašega
starega znanca

John Oblaka

1146 E. 61 St.
6122 St. Clair Ave.
HE 2730

Gray Hair?
NEW VITAMIN
RESTORES
NATURAL COLOR

Free Booklet Tells Of Thrilling
Discovery; New Hope For Millions
One of the most sensational scientific dis-
coveries of modern times is an anti-gray
hair vitamin that restores natural, nor-
mal color to gray hair in nature's own way.
Scientific investigation has revealed that gray
hair, in many cases, may be due to a vitamin
deficiency. Scientists

have also discovered the particular vi-
tamin that is necessary to restore color
to the hair in such cases. Reports of
tests made indicate remarkable results.
Not a dye—not a tint—not a drug—not
a medicine! It is a valuable food sup-
plement. If you are among the millions
of people who find themselves handi-
capped, in business or socially, because of
gray hair, mail coupon below (or write)
for free booklet about this marvelous
new vitamin discovery. There is no cost
or obligation, so send today.

United Vitamin Products, 9 W. Washington St.
Chicago, Ill., Dept. 5

Send me FREE BOOKLET about the new
ANTI-GRAY HAIR VITAMIN.

Name.....

Address.....

City..... State.....

Za delavce

ŽENSKÉ

za
PECENJE PECIVA
Drugi šifrt. Plača od ure
Cleveland Cap Screw Co.
2921 E. 79 St.

OSKRBNICE

Polni čas: 5.10 zv. do 1.40 zj.
šest večerov na teden

DOWNTOWN:

750 Huron Rd. ali
700 Prospect Ave.

PLAČA \$31.20 NA TEDEN

Delni čas:

1588 Wayne Rd., Rocky River
Tri ure dnevno, 6 dni na teden
PLAČA \$9.90 NA TEDEN

Če ste sedaj zaposleni pri o-
brambnem delu, se ne prijavite

EMPLOYMENT OFFICE

ODPRT 8 zj. do 5. zv. dnevno
razen ob nedeljah

Izkazilo državljanstva se
zahteva

THE OHIO BELL
TELEPHONE CO.

700 Prospect Ave. Soba 901

Mali oglasi

Farmers Poultry Market
Vogal SUPERIOR in E. 43rd St.
KOKOŠI, RACE, GOSKE,
PURMANI IN JAJCA
Prodajamo na debelo za ohcete
in priredbe.

Išče se stanovanje

Družina z 2 otrokoma želi do-
biti stanovanje s 4 sobami. Kdor
ima za oddati naj pusti naslov
v uradu tega lista, HE. 5311.

B. J. RADIO SERVICE

1363 E. 45 St. HE. 3028
Prvovrstna popravila na vseh
vrst radio aparatih

VZORCI KOŽUHOV

Suknje in Jackets iz kožuho-
vine v najnovejših stilih.
Vse mere.

Pristni Red Fox Tail Jackets
po \$40.00 in več.

American Silvered Fox
po \$80.00 in več.

Sable Dyed Coney
po \$45.00 in več.

Black Arabian Lynx Dyed
Coney
\$45.00 in več.

5029 Lorain Ave.

Odperto ob četrtkih, petkih in
sobotah do 9. ure zvečer.

V Euclidu

Hiša naprodaj, 865 E. 212 St.
blizu Društvenega doma. Dobro
oskrbljena; za dve družini, 4
sobe spodaj, 3 sobe zgoraj. Za
nadatne podrobnosti se obrni-
te na

M. F. INTIHAR

21491 Naumann Ave. IV. 0678

Cenjenim odje-
malcem

sporočam, da če hočete kokiši
in jajca, naj jih pridejo sami
iskati, ker farmer je bolan.—
FRANK OGRIN, Medina, Ohio.

Pridite in ogledajte si

našo zalogo novih spomladanskih
zastorov in "draperies."
PARKWOOD
HOME FURNISHINGS
7110 St. Clair Ave.
Odperto ob večerih

Za delavce

KUHINJSKA POMOČ
DEKLETA ALI ŽENE
za prodajo jedil v vojni tovarni
To je važno delo
Dobra plača ob začetku
Dnevni ali nočni šifrt
Zglasite se v Cafeteria

CLEVELAND
PNEUMATIC TOOL CO.
3781 E. 77 St.
Broadway in Marble

MOŠKI IN ŽENSKÉ

16 do 50. — pri izdelovanju
Mornariških uniform
in

Clothescraft oblek
Ročno in strojno šivanje
Izkušeni ali pa vas izurimo

Dnevni šifrt
Mnogo drugih del na razpolo-
gu. Plača od ure in od komada
Državljanstva se ne zahteva
Priložnosti za delo po vojni

Joseph & Feiss Co.
2149 W. 53 St.

ALI STE NEIZKUŠENI?
MI VAS BOMO TRENIRALI

Hotel Statler

je kot majhno mestec. Mi imamo o-
prte vsakovrstne službe ob skoro ka-
terikoli uri želite delati; ali ves dan
pa samo par ur.

Prosta zdravniška oskrba; prosta na-
varovalnina; restavracija za delavce;
odvisno od dela; udobne sobe za po-
tek. Tedenska plača.

Zglasite